КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра суспільствознавчої освіти

Програма підвищення кваліфікації учителів християнської етики

«Інтегрований підхід до навчання курсів духовно-морального спрямування»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри суспільствознавчої освіти

(протокол № 5 від 15.05.2026 р.)

Завідувач кафедри Галина СОХАНЬ

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 4 від 04.06 2026 р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Розробник: завідувач кафедри суспільствознавчої освіти, кандидат філологічних наук Сохань Галина Степанівна.

Напрям підвищення кваліфікації: сучасні інтегровані підходи до навчання курсів духовно-морального спрямування в закладах освіти.

Розроблено на основі типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України 12.10.2022 р. № 904).

Термін дії програми: з 01.07.2026 р. до 01.07.2031 р.

Рецензенти:
Васильків Ірина Дмитрівна, старший викладач кафедри суспільствознавчої освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»;
Дільна Оксана Андріївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри гуманітарної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми полягає в необхідності підвищувати кваліфікацію вчителів християнської етики до навчання курсів за вибором духовно-морального спрямування у закладах освіти. Важливими є методичні рекомендації щодо викладання курсів духовно-морального спрямування в закладах освіти, зокрема назріла необхідність ознайомити вчителів з нормативно-правовими аспектами вивчення християнської етики в закладах освіти, методичним забезпеченням курсу. Програмою пропонується вивчати християнську етику як курс за вибором інтегровано: через нестандартні типи уроків (інтегрований, бінарний), тематичні дні у закладах освіти, застосовувати при тому наскрізні лінії у практичній складовій уроків.

Цільова група: учителі християнської етики.

Обсяг: 30 годин.

Форма навчання: очна, очно-дистанційна.

Мета: науково-методичний супровід професійного розвитку учителів християнської етики у їх підготовці до проведення інтегрованих уроків з курсів духовно-морального спрямування, спрямованої на розвиток у здобувачів освіти цілісного, комплексного, різностороннього уявлення про певні етичні категорії, події, процеси.

Завдання:

- забезпечити знання і розуміння нормативно-правових вимог щодо вивчення курсів духовно-морального спрямування в закладах освіти;
- сформувати розуміння теоретичних засад, актуальності та доцільності використання інтегрованого підходу до навчання курсів духовно-морального спрямування;
- окреслити методичні підходи до створення і використання матеріалів, спрямованих на інтегроване навчання курсів духовно-морального спрямування;
- розвинути уміння проводити, аналізувати інтегровані уроки, відповідні тематичні дні у закладах освіти.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- професійно-педагогічна;
- психологічна;
- емоційно-етична;
- мовно-комунікативна;
- громадянська;
- інформаційно-цифрова;
- компетентність педагогічного партнерства;
- рефлексивна;
- здатність до навчання впродовж життя.

Очікувані результати:

Слухач/ка після навчання на цьому курсі:

- знає і розуміє нормативно-правові вимоги щодо вивчення курсів духовно-морального спрямування в закладах освіти;
- пояснює теоретичні засади, актуальність та доцільність використання інтегрованого підходу до навчання курсів духовно-морального спрямування;
- окреслює методичні підходи до створення і використання матеріалів, спрямованих на інтегроване навчання курсів духовно-морального спрямування;
- уміє проводити, аналізувати інтегровані уроки, тематичні дні у закладах освіти.

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях – індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Програмою передбачено виконання різних видів робіт: вхідне опитування; творче завдання; участь у круглому столі; рефлексія.

Критерії оцінювання. Результати навчання слухачів курсів оцінюються за шкалою «зараховано / не зараховано». Підставою для успішного зарахування є комплексне виконання програми КПК, зокрема активна участь на заняттях, а також виконання самостійної роботи, яка зараховується за умови виконання не менше 70 % навчального матеріалу: розміщення самостійної роботи в Moodle, її відповідність завданням програми, дотриманням правил академічної доброчесності, а також її успішна презентація.

Особливості реалізації програми. Реалізація програми передбачає навчання вчителів як у дистанційному, так і в очному форматі. Навчальні заняття у синхронному режимі проводяться з використанням ZOOM, Moodle. Програмою передбачено проведення лекційних, практичних занять, виконання самостійної роботи, обмін педагогічним досвідом.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин, за умови не менше 50 % від загальної кількості.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, платна форма навчання згідно з кошторисом для всіх інших категорій.

3. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Прак-тичні	Самостійна робота
Інтеграційно-мотиваційне заняття	**2**		**2**	
Тема 1. Реєстрація учасників (вхідне опитування). Ознайомлення з програмою модуля.			1	
Тема 2. Формування очікувань учасників.			1	
Модуль 1. Методичні рекомендації щодо викладання курсів духовно-морального спрямування	**4**	**2**	**2**	
Тема 1. Нормативно-правові аспекти вивчення курсів духовно-морального спрямування у закладах освіти.		2		
Тема 2. Методичне забезпечення курсів духовно-морального спрямування.			2	
Модуль 2. Інтегрована тематика у програмному забезпеченні курсів духовно-морального спрямування	**6**	**2**	**4**	
Тема 1. Міжпредметна інтеграція курсів духовно-морального спрямування: види навчальної діяльності.		2	2	
Тема 2. Тематична інтеграція курсів духовно-морального спрямування та предметів суспільствознавчого, гуманітарного циклів.			2	
Модуль 3. Інтегровані уроки з курсів духовно-морального спрямування	**6**	**4**	**2**	
Тема 1. Інтегроване навчання у сучасних закладах освіти.		2		
Тема 2. Інтегровані уроки: методика проведення.		2	2	
Самостійна робота	**6**			**6**
Круглий стіл «Обмін успішними практиками інтегрованого підходу до навчання курсів духовно-морального спрямування».	**4**		**4**	
Вихідне діагностування, рефлексія	**2**		**2**	
Всього годин:	**30**	**8**	**16**	**6**

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 2 години

Тема 1. Реєстрація учасників (вхідне опитування). Ознайомлення з програмою навчання.

Тема 2. Формування очікувань учасників.

Модуль 1. Методичні рекомендації щодо викладання курсів духовно-морального спрямування

Час за робочою навчальною програмою – 4 години

Тема 1. Нормативно-правові аспекти вивчення курсів духовно-морального спрямування у закладах освіти

План лекційного заняття

1. Предмети духовно-морального спрямування як курси за вибором.
2. Реалізація педагогіки партнерства у вивченні курсів духовно-морального спрямування.

Тема 2. Методичне забезпечення курсів духовно-морального спрямування

План практичного заняття

1. Навчальні програми курсів за вибором («Основи християнської етики» та ін.).
2. Аналіз навчальних програм: структура, тематика. Інтегрована тематика у навчальних програмах.

Модуль 2. Інтегрована тематика у програмному забезпеченні курсів духовно-морального спрямування

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Тема 1. Міжпредметна інтеграція курсів духовно-морального спрямування: види навчальної діяльності

План лекційно-практичного заняття

1. Тематична інтеграція як спосіб створення цілісної картини світу через вивчення етичних категорій.
2. Види навчальної діяльності: проєкти, дискусії та дебати («Чотири кути», «Світлофор», «Займи позицію»), робота з джерелами та ін.

Тема 2. Тематична інтеграція курсів духовно-морального спрямування та предметів суспільствознавчого, гуманітарного циклів

План практичного заняття

1. Наскрізні лінії у вивченні курсів духовно-морального спрямування.
2. Створення методичних матеріалів з елементами інтеграції.

Модуль 3. Інтегровані уроки з курсів духовно-морального спрямування

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Тема 1. Інтегроване навчання у сучасних закладах освіти

План лекційного заняття

1. Інтегроване навчання: основні аспекти.
2. Актуальність та доцільність інтегрованого підходу до навчання курсів духовно-морального спрямування.

Тема 2. Інтегровані уроки: методика проведення

План практичного заняття

1. Інтегровані уроки: тематика, структура, навчальні активності.
2. Методика проведення інтегрованих тематичних днів.

Самостійна робота: Укладіть дидактичні вправи на інтегровану тематику з курсів духовно-морального спрямування.

Круглий стіл «Обмін успішними практиками інтегрованого підходу до навчання курсів духовно-морального спрямування».

Вихідне діагностування, рефлексія.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. У чому полягає сутність інтегрованого підходу у навчанні курсів духовно-морального спрямування загалом і християнської етики зокрема в закладах освіти?
2. Окресліть нормативно-правові аспекти вивчення курсів духовно-морального спрямування (християнської етики) в закладах освіти.
3. У чому проявляється інтеграція у програмному забезпеченні курсів духовно-морального спрямування?
4. Яким чином можна інтегрувати теми духовності, моралі в предмети суспільствознавчого, гуманітарного циклу?
5. Проаналізуйте навчальні програми з курсів духовно-морального спрямування. Зверніть увагу на рекомендовані види навчальної діяльності. Які види навчальної діяльності, на вашу думку, сприяють міжпредметній інтеграції?
6. Які ключові наскрізні лінії реалізуються на уроках з християнської етики?
7. Яка роль міжпредметних зв'язків у формуванні цілісної картини світу в учнів через призму духовно-моральних цінностей?

5.СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Законодавство України

1. Державний стандарт профільної середньої освіти: (постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 № 851). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text
2. Державний стандарт базової середньої освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16
3. Державний стандарт початкової освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1810-2025-%D0%BF#Text
4. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
5. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16 січня 2020 року № 463-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
6. Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності: Закон України від 01.01.2025 № 2834-IX URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text
7. Про академічну доброчесність: Закон України від 18 грудня 2025 року № 4742-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text

Методичні матеріали

1. Відокремленість освіти від церкви та умови запровадження духовно-моральних курсів https://eo.gov.ua/vidokremlenist-osvity-vid-tserkvy-ta-umovy-zaprovadzhennia-dukhovno-moralnykh-kursiv/2024/02/27/
2. Навчальна програма курсу за вибором «Основи християнської етики. 1-11 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є., Пономарьова М.С., Кушнір І.М.). URL:
3. https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-facultativ/2023/06/09/Navch.prohr.Osnovy.khrystyyanskoyi.etyky-1-11.klas.avtory.Sokhan.ta.in-09.06.2023.pdf
4. Навчальна програма курсу за вибором «Основи християнської етики. 1–4 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Жуковський В. М., Самолюк Г. С., Бойко Н. Л., Когут В. Й.) URL: https://tsinnosti.com/wp-content/uploads/2024/11/prohrama-1-4-klasy.pdf
5. Навчальна програма курсу за вибором «Основи християнської етики. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Жуковський В.М., Самолюк Г.С., Павлова О.В., Коваль О.П., Когут В.Й., Кошло О.Я., Лахман Н.М., Неумитий В.М., Октисюк Т.І., Сайберт Н.М., Санникова Т.В., Шульга В.М.) URL: https://tsinnosti.com/wp-content/uploads/2024/11/prohrama_osnovy_hrystyyanskoyi_etyky_5_6_klasy.pdf
6. Навчальна програма курсу за вибором «Основи християнської етики. 7 – 9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Жуковський В.М., Самолюк Г.С., Мудрик Л.Є., Павлова О.В., Коваль О.П.,

Ротченкова Н.І.) URL: https://tsinnosti.com/wp-content/uploads/2024/11/prohrama_osnovy_hrystyyanskoyi_etyky_7_9_klasy.pdf
7. Навчальна програма курсу за вибором «Основи християнської етики. 10-11 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Жуковський В.М., Самолюк Г.С., Мудрик Л.Є., Неумитий В.М., Павлова О.В., Жаровська Н.В.) URL: https://tsinnosti.com/wp-content/uploads/2024/11/prohrama_osnovy_hrystyyanskoyi_etyky_10_11_klasy.pdf
8. Орієнтовне календарно-тематичне планування з курсу за вибором «Основи християнської етики» для 1-11 класів закладів загальної середньої освіти (укладачі: Сохань Г.С. та інші). URL: https://drive.google.com/file/d/14KnS2BBkJFeDQvIf7hJudvxtTLX14QnL/view
9. Джексон Роберт. Дороговкази. Політика і практика вивчення релігій і нерелігійних світоглядів в інтеркультурній освіті. Посібник URL: https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/posibnyky-rady-yevropy-z-prav-liudyny-ta-aktyvnoi-uchasti-dlia-molodi/dorogovkazi